

Minä luen sinulle

Tietoa ja vinkkejä lukuhetken järjestäjälle

Lukuhetki tuo iloa kaikille

Hyvä lukija,

tämä opas tarjoaa sinulle vinkkejä, kuinka järjestää maahanmuuttajien lukuhetki iäkkäille tai kehitysvammaisille ihmisille. Opas on suunnattu vanhus- ja vammaistyön yksiköille, maahanmuuttajakoulutuksen järjestäjille sekä monikulttuurisuustyön toimijoille. Toivomme, että opas on hyödyksi yhteistyönne käynnistämisessä!

Yhteinen lukuhetki on hyväksi havaittu tapa tutustua, sillä ääneen luettu tarina auttaa keskustelussa alkuun. Tarina herättää jokaisessa kuulijassa erilaisia ajatuksia, kokemuksia ja muistoja, joita on mukava jakaa toisten kanssa. Jaettu lukuhetki tuo iloa sekä lukijalle että kuulijalle.

Maahanmuuttajat lukevat lukuhetkissä ääneen selkokielisiä kirjoja ja lehtiä, joita on helppo lukea ja ymmärtää. Samalla maahanmuuttajat saavat mahdollisuuden kokeilla vapaaehtoistoimintaa iäkkäiden ja kehitysvammaisten ihmisten kanssa.

Antoisia lukuhetkiä kaikille!

Maahanmuuttajille lukuhetki tarjoaa mahdollisuuden

- lukea, puhua ja kuunnella suomen kieltä aidossa vuorovaikutustilanteessa
- tutustua vanhus- tai vammaistyön arkeen
- kokeilla vapaaehtoistoimintaa
- tutustua selkokielisiin aineistoihin, mikä voi edistää omatoimista lukuharrastusta.

lääkkäille ja kehitysvammaisille ihmisille lukuhetki tarjoaa mahdollisuuden

- kokea lukuelämyksiä, joita ei ehkä tarjoudu ilman toisen ihmisen apua
- jakaa elämäkokemusta ja muistoja elämästä Suomessa ennen ja nyt
- tutustua uusiin ihmisiin ja erilaisiin kulttuureihin
- virkistyä, piristyä ja rentoutua.

Maahanmuuttajatyön toimijalle

Lukuhetki on vuorovaikutustilanne, joka antaa mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin ja käyttää omaa kielitaitoa. Ääneenlukijana maahanmuuttaja tuo iloa toiselle ihmiselle, mikä on positiivinen ja voimauttava kokemus.

Lukuhetki on myös oppimiskokemus. Jotta opittua voidaan yhdessä käydä läpi, suosittelemme, että opettaja tai vapaaehtoinen kielikerhon vetäjä osallistuu lukuhetkeen.

*”Opiskelijat
olivat tyytyväisiä;
he haluavat
olla hyödyksi
ja tuottaa iloa
vanhuksille.”*

Käytännön asioita

- Ole hyvissä ajoin yhteydessä vanhus- tai vammaisyksikköön ja sovi lukuhetken ajankohta.
- Käy ääneenlukijoiden kanssa läpi saapumisohjeet yksikköön.
- Lukuhetki on odotettu hetki vanhus- ja vammaistyön yksikön asiakkaille! Ilmoita yksikköön, jos joudutte perumaan lukutuokion. Pyri sopimaan uusi ajankohta mahdollisimman pian.

Valmistautuminen

- Lainatkaa kirjastosta selkokirjoja, jotka sopivat lukijoiden kielitaitotasoon. Tutustukaa myös Selkosanomiin.
- Miettikää etukäteen aineistoon liittyviä kysymyksiä, joita voitte esittää kuulijoille.
- Hyvä käytäntö on, että maahanmuuttajat lukevat pareittain tai pienryhmässä, jolloin edistynyt kielenoppija voi tukea pariaan tarvittaessa.

Vanhus- ja vammaistyön toimijalle

Lukuhetki on yhdessäolon hetki, joka tuo kaikille hyvää mieltä. Läkkäät ja kehitysvammaiset ihmiset saavat lukuhetkessä jakaa omaa elämän kokemustaan. He voivat myös tukea maahanmuuttajia keskustelussa ja lukemisessa.

Suosittellemme, että yksikön työntekijä osallistuu lukuhetkeen, ja tarpeen mukaan avustaa asiakkaita ja tukee keskustelua. Pienessä ryhmässä keskustelu sujuu usein luontevimmin!

”Asiakkaat olivat kiinnostuneita kuulemaan myös maahanmuuttajien taustoista; kotimaa, ruokakulttuuri, suomalaisten suhtautuminen heihin.”

Käytännön asioita

- Sovi, kuka yksikössänne vastaa lukuhetken järjestämisestä.
- Sovi lukuhetken ajankohta ja ohjelma hyvissä ajoin maahanmuuttajien oppilaitoksen tai yhdistyksen kanssa. Lähetä yhdyshenkilölle saapumisohjeet yksikköönne.
- Varaa lukuhetkeä varten rauhallinen tila, jossa voi lukea ilman häiriöitä.
- Varmista, että joku yksikön työntekijöistä voi olla lukuhetkessä mukana.

Tiedotus

- Tiedota lukuhetkestä henkilöstöä.
- Tiedota lukuhetkestä hyvissä ajoin asiakkaita ja innosta heitä osallistumaan.
- Muistuta asiakkaita lukuhetkestä tapahtumapäivän alussa.
- Avusta asiakkaita tarpeen mukaan, jotta he olisivat paikalla ennen lukijoiden saapumista.

Lukuhetken vaiheet

Lukuhetki sujuu mukavasti, kun kaikki tietävät, miten se etenee. Kokosimme muutamia vinkkejä lukutuokion järjestäjiä varten.

1. Lukuhetken aloitus

Yksikön työntekijä voi toivottaa kaikki tervetulleiksi ja kertoa ääneenlukijoille lyhyesti omasta yksiköstään. Sen jälkeen lukijat voivat esitellä itsensä. Jos osallistujaryhmä on pieni, myös lukuhetken osallistuvat iäkkäät ja kehitysvammaiset henkilöt voivat halutessaan esittäytyä.

2. Ääneen lukeminen

Ääneen lukeminen toimii lähtökohtana keskustelulle. Tärkein käytännön ohje lukijalle on: lue selkeästi, kuuluvalla äänellä ja riittävän hitaasti. Jos ääneenlukijoita jännittää, heitä on hyvä tukea ja rohkaista. Välillä kannattaa myös varmistaa, että kuulijat pysyvät tarinassa mukana.

3. Keskustelu

Keskustelu on usein kaikkein antoisin osa lukuhetkeä. Jos keskustelua ei heti synny, yksikön työntekijä voi rohkaista asiakkaita osallistumaan keskusteluun. Asiakkailta voi kysyä, mitä mieltä he ovat tarinasta tai mitä kokemuksia heillä on tarinan teemoista.

4. Lukuhetken päätös

Yksikön työntekijä kiittää ääneenlukijoita ja kuulijoita lukuhetkestä! Työntekijän kannattaa varata lukutuokion jälkeen hetki aikaa lukijoiden mahdollisille kysymyksille. Lukijoille voi antaa matkaan mukaan yksikön esitteen ja tietysti toivottaa heidät toistekin tervetulleeksi.

*”Lukutilanteessa
syntyi paljon
keskustelua ja
vuorovaikutusta.”*

Selkokieli ja selkokiелiset aineistot

Selkokieli auttaa selkokieltä tarvitsevia ihmisiä tiedon saamisessa, lukemisessa, omien ajatusten ilmaisemisessa ja osallistumisessa.

Selkokieli

Selkokieli on yleiskieltä helpompaa suomea. Selkokieli on suomen kielen muoto, jossa kieltä on mukautettu sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Arviolta puoli miljoonaa henkilöä Suomessa tarvitsee selkokieltä. Selkokielestä hyötyvät muun muassa monet iäkkäät ja kehitysvammaiset henkilöt sekä kielenoppijat. Lisätietoa selkokielestä löytyy Selkokeskuksen sivuilta selkokeskus.fi.

”Kun lukeminen on hankalaa, selkokirja auttaa.”

Selkokirjat

Selkokirjat tuovat tiedon ja lukuelämykset selkokielen käyttäjien saataville. Selkokiелisiä kauno- ja tietokirjoja on tähän mennessä julkaistu yli 400 eri nimikettä. Selkokirjoja on sekä lapsille ja nuorille että aikuisille ja iäkkäämmille lukijoille. Osa kirjoista on kirjoitettu suoraan selkokielelle, ja osa on mukautettu selkokielelle alkuperäisteoksesta.

Selkosanomat

Selkosanomat on selkokiелinen ajankohtaislehti, jota julkaisee Selkokeskus. Lehdessä on selkokiелisiä uutisia kotimaan ja ulkomaiden tapahtumista, urheilusta, viihteestä, kulttuurista ja arkipäivän asioista. Selkosanomat ilmestyy 20 kertaa vuodessa, ja maksutonta verkkolehteä päivitetään viikottain. Tutustu [Selkosanomien verkkolehteen!](#) Selkosanomien ruotsinkielinen sisarlehti on [LL-Bladet](#).

Valli eli Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto

on vanhusalan asiantuntija.

Teemme työtä paremman vanhuuden puolesta yhdessä 70 jäsenjärjestömme kanssa.

www.valli.fi

Selkokeskus on selkokielen asiantuntija.

Edistämme selkokielen käyttöä Suomessa ja julkaisemme selkokielistä aineistoja.

www.selkokeskus.fi

Tekijät

Teksti: Minna Salonen

Kuvat: Katja Tähjä / NOON

Taitto: Anni Mikola / NOON

Oppaassa käytetyt sitaatit ovat Minä luen sinulle -kampanjan 2017 palautekyselystä.

